

Lausunto tarpeenmukaisista sotekeskuksista

KH 09.05.2023 § 187
1846/00.04.02/2023

Valmistelija

Hallintojohtaja Henri Pätsi, p. 04015957515

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitus on lähettänyt lausuntokierrokselle suunnitelmaluonnoksen alueen tarpeenmukaisten sosiaali- ja terveyskeskusten määrittelystä ja määrästä vuosille 2023–2025. Tarpeenmukaisten sote-keskusten kehittäminen on yksi Pohteen sote-järjestämissuunnitelman toimenpiteistä.

Suunnitelmaluonnos sisältää esityksen tarpeenmukaisten sote-keskusten määrittelystä ja määrästä vuosille 2023–2025. Lisäksi se kuvaa lähtökohtia ja periaatteita sote-keskusten palveluille. Tällaisia ovat esimerkiksi sote-keskusten palveluvalikoima, digitaalisten palveluiden hyödyntäminen sekä lähtökohtia palvelumuodoille ja niiden aukioloajoille. Suunnitelmaluonnos sisältää myös määrittelyn alueen sosiaali- ja terveyskeskusten toimipisteistä sekä taustatietoja.

Eri toimijoilla on mahdollisuus antaa palautetta suunnitelmasta virallisen lausunnon tai verkkosivuilla olevan kyselyn kautta.

Suunnitelmaluonnoksesta voi jättää virallisen lausunnon hyvinvointialueen kirjaamoon 17.5.2023 mennessä sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo (at) pohde.fi.

Lausunnossa pyydetään ottamaan kantaa muun muassa seuraaviin teemoihin lausuntoaineiston pohjalta:

- a) Onko esitetty sosiaali- ja terveyskeskusten palveluvalikoima ja määrä alueiden väestön palvelutarvetta vastaava?
- b) Mikä on näkemyksenne yksiköihin, joiden palveluvalikoimaa ja tuottamistapaa esitetään lausuntomateriaalissa arvioitavaksi.
- c) Onko asiointisuunnat, työmatka- ja julkinen liikenne sekä välimatkat huomioitu riittävällä tavalla sosiaali- ja terveyskeskusten palveluverkostossa?
- d) Miten sosiaali- ja terveyskeskuksen tulisi paikallisesti toimia, jotta se vastaa asukkaiden palvelutarvetta?
- e) Mitkä ovat tärkeimpiä keinoja henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi Pohjois-Pohjanmaalla?

Tavoitteena on, että päätökset tarpeenmukaisista sote-keskuksista tehdään saadun palautteen perusteella Pohteen aluehallituksessa kesäkuussa 2023.

Lausuntopyyntö ja lausuntomateriaali (suunnitelmaluonnos) on toimitettu kaupunginhallituksen jäsenille.

Kaupunginjohtajan esitys

Kaupunginhallitus lausuu Pudasjärven kaupungin vastauksena lausuntopyyntöä kohdittain seuraavaa:

- a) Uuden sotekeskuksen perustamista Oulun keskusta ei voida pitää taloudellisesti, toiminnallisesti ja tasavertaisuuden kannalta tarkoituksenmukaisena. Hyvinvointialueen talous edellyttää sopeuttamistoimia, eivätkä uuden yksikön vaatimat investoinnit Oulun

keskustan sotekeskukseen ole perusteltuja tilanteessa, jossa sotekeskus on joka tapauksessa saavutettavissa verrattain lähellä verrattuna saavutettavuuteen reuna-alueilla. Muilta osin ei huomautettavaa.

b) Suunnitelmaluonnos on Taivalkosken sotekeskuksen osalta epälooginen, sillä keskusta ei ole väriluokituksessa merkitty keskuksesi, jonka palvelupalveluvalikoima arvioidaan (toisin sanoen on esitetty säilytettävä keskuksena). Tekstiselostuksen mukaan röntgentoiminta on kuitenkin arvioitavana, mikä tarkoittanee myös lakkauttamisen mahdollisuutta. Kyseessä on palveluvalikoiman niin merkittävä osa, että kyseinen sotekeskus olisi tullut oikeamman kuvan antamiseksi merkitä keskuksena, jonka palveluvalikoima arvioidaan.

c) Kelataksijärjestelmä suhteessa hyvinvointialueiden rahoitukseen vaatisi lakiuudistuksen, jossa kuljetusten rahoitus ja kustannukset siirtyvät kokonaisuudessaan Kelelta hyvinvointialueelle jolloin hyvinvointialueen palveluverkkopäätökset vaikuttavat suoraan kuljetuskustannuksiin. Esimerkiksi erikoislääkärin kannattanee matkustaa monissa tilanteissa potilaiden luokse sotekeskukseen pitämään kiireetöntä vastaanottoa, eikä kuljettaa potilaita takseissa vastaanotolle Ouluun. Tällainen toiminta vaikutti olevan hyvin järjestetty ainakin Kuusamossa ennen soteuudistusta.

d) Pudasjärven osalta palveluvalikoimassa ei ole huomautettavaa, mutta asiointi sotekeskuksessa on vaikeutunut hyvinvointialueen aloitettua. Kielteistä palautetta palveluiden käyttäjiltä on tullut ainakin seuraavista asioista:

- palveluiden vaikea löydettävyys, hyvinvointialueen verkkosivujen sekavuus ja vaikeakäyttöisyys (asiakas ei löydä tarvitsemaansa palvelua)
- henkilöstön nimikkeiden epäselvyys (asiakas ei löydä palvelua tarjoavaa henkilöä)
- esihenkilöiden epäselvät nimikkeet ja vastuualueet (epäselvää kenelle reklamoida)
- oikeaa henkilöä on vaikea tavoittaa jopa sotekeskusrakennuksen sisällä, kun tehtävänkuvat ovat epäselvät ja ohjeistukset ja yhteydenotto-ohjeet puutteelliset (kielteistä palautetta kohdistuu kaupungin henkilöstöön, joka yrittää avustaa asiakasta löytämään sotepalvelun)

Edellä mainitut ongelmat on tärkeää korjata pikaisesti.

Luonnoksen listauksessa Pohjois-Pohjanmaan sote-toimipisteistä ja palveluista tammikuussa 2022 Pudasjärven osalta Kauralantie 3 (Mipä-avopalvelut: MT päivätoiminta) on esitetty kahteen kertaan. Kyseessä on vasta remontoitunut hyväkuntoiset tilat, jotka soveltuvat ko. palveluntuotantoon hyvin myös tulevaisuudessa.

Suunnitelmaluonnoksessa tuodaan esille digitaalinen sotekeskus. Ajatus on kannatettava, mutta samaan aikaan edes sähköinen ajanvaraus ei ole käytössä edes moniin perustason palveluihin. Puhelinajanvaraus takaisinsoittoineen edellyttää asiakkaalta puhelimen päivystämistä (ei aina mahdollista) ja takaisinsoittoyritysten määrä on rajoitettu. (Vertaa sähköisen ajanvarauksen yleisyys yksityisessä terveydenhuollossa.)

e) Hyvinvointialueen aloittamiseen liittyvät muutokset on syytä toteuttaa nopeasti, jotta suurissa muutoksissa väistämätön pakka sekaisin -tilanne jatkuu mahdollisimman lyhyen aikaa. Kiireellisintä asia on saada kuntoon esihenkilötyön osalta.

Myös d-kohdassa esille tuodut asiakkaissa tyytymättömyyttä aiheuttavat ongelmat eivät ole omiaan parantamaan työnantajakuvaakaan, joten korjaamiseen kannattaa panostaa.

Päätös

Anni-Inkeri Törmänen esitti, että lausunnosta poistetaan kohta a ja kohdan b-osalta Taivalkosken sote-keskuksen osalta kuvantamisen osalta poistetaan toistaiseksi-sana ja esitetään säilytettävänä keskuksena. Marja Lantto kannatti esitystä. Koska on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava esitys, on äänestettävä. Äänestystapana on nimenhuutoäänestys, jossa jaa tarkoittaa pohjaehdotusta ja ei Törmäsen esitystä. Äänestyksessä annettiin 6 jaa-ääntä (Rieki, Honkanen, Jurmu, Koivula, Kälkäjä, Erkkilä) ja 3 ei-ääntä (Törmänen, Ritola, Lantto). Päätökseksi pohjaesitys.

Jakelu

kirjaamo (at) pohde.fi